

IIS VOSITALARI YORDAMIDA VEB-SAYT BOSHQARUVI

Umaraliyev Jamshidbek To'xtasin o'g'li
Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi TATU Farg'ona filiali talabasi
Inomjonov Axrorbek Elyorbek o'g'li
Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi TATU Farg'ona filiali talabasi
Ibrohimova Biyranoy Ilhomjon qizi
Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi TATU Farg'ona filiali talabasi
Abduraximov Ozodbek Azimjon o'g'li
Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi TATU Farg'ona filiali talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada asosan IIS menejeri yordamida veb-sayt boshqaruvi hamda Virtual kataloglarni yaratish. Shu bilan bir qatorda NET Framework, indenfikatsiya va ilovalar haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: IIS, menejer, IP-manzil, veb-sayt, URL manzil, NET Framework, indenfikatsiya, ilovalar, ASP.NET, versiya.

IIS 8 bitta serverda ko'plab saytlarni qo'llab-quvvatlaydi. Biz ko'rib chiqqan tarqatish misollari standart saytga kontent qo'shdi va bu bo'lim sizga qanday qilib butunlay yangi sayt yaratishni ko'rsatib beradi. IIS menejerida daraxt ko'rinishini kengaytiring, Saytlar tugunini o'ng tugmasini bosib va kontekst menyusidan Veb-sayt qo'shish ...-ni tanlang. Quyidagi rasmda ko'rsatilganidek, veb-sayt qo'shish dialog oynasi paydo bo'ladi:

Sayt nomi maydonida mazmunli narsa bo'lishi kerak. U IIS menejeri muhitida saytni aniqlash uchun ishlatiladi, lekin u sayt mazmuniga ta'sir qilmaydi. Ushbu

misolda, ilovalar hovuzi o'zgarishsiz qoldirildi (ilovalar hovuzlari keyinroq muhokama qilinadi). "Jismoniy yo'l" maydoni IIS 8 yangi saytga qilingan xizmat so'rovlari uchun tarkibni qidiradigan joyni belgilaydi. Ushbu misolda serverda yangi D: \ WebSites katalogi yaratilgan. Ulanish sifatida ... va Test sozlamalari ... tugmalari sayt tarkibiga kirish uchun turli xil foydalanuvchi hisob ma'lumotlarini belgilash imkonini beradi.

Bog'lanishlar bo'limi sizga IIS 8 mijozlar so'rovlarini qanday tinglashini belgilash imkonini beradi. IIS 8 ko'plab protokollarni qo'llab-quvvatlaydi, ammo biz HTTP-ga e'tibor qaratamiz, chunki u eng keng tarqalgan. Buni amalga oshirish uchun Turlar ro'yxatidan http variantini tanlang.

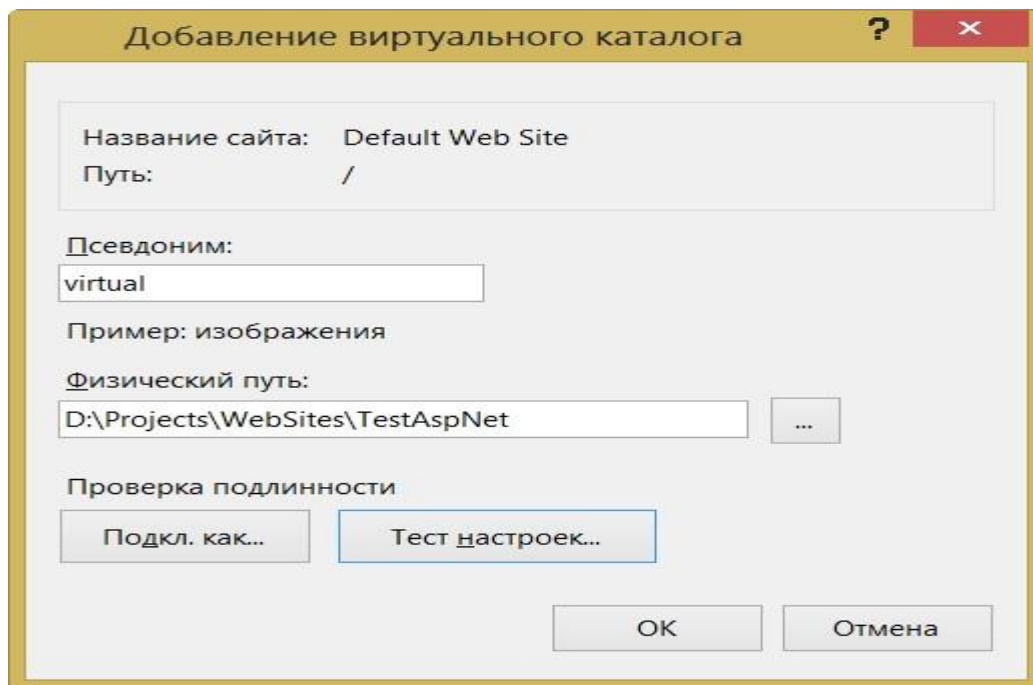
IP-manzil menyusi server so'rovlarni tinglaydigan tarmoq interfeysini tanlash imkonini beradi. Bu parametr All Unassigned-da qoldirildi - ya'ni. IIS bir xil TCP porti orqali boshqa saytga xizmat ko'rsatish kerak bo'lganlardan tashqari barcha interfeyslarni tinglaydi. Port qiymati IIS 8 mijoz so'rovlarini tinglaydigan TCP portini belgilash imkonini beradi. Umuman olganda, har bir sayt noyob portda xizmat ko'rsatishi kerak, shuning uchun 80 portga ulangan standart veb-sayt bilan ziddiyatlarni oldini olish uchun biz 8091 portni tanladik.

Bundan tashqari, darhol veb-saytni ishga tushirish katagiga belgi qo'yiladi - ya'ni. OK tugmasini bosishingiz bilan IIS serveri veb-saytni yaratadi va so'rovlarni tinglaydi. Sozlash uchun boshqa hech narsa yo'q, shuning uchun veb-sayt yaratish va ishga tushirish uchun OK tugmasini bosing. Oldingi maqolada muhokama qilingan joylashtirish variantlarining har biri joylashtirish uchun saytni belgilashga imkon beradi — esda tutingki, joylashtirish vaqtida saytlar nomi bilan ajralib turadi va belgilangan port raqamlaridan foydalanadi.

Virtual kataloglarni yaratish

Namunaviy veb-saytlar uchun maqsadni belgilaganingizda, kontent IIS 8 standart kontentni qidiradigan katalogga joylashtiriladi. Ammo kontent boshqa joyga joylashtirilishi mumkin va keyin unga bog'lanish uchun virtual katalogdan foydalaning. Ushbu yondashuvni ko'rsatish uchun serverda yangi katalog yaratamiz va unga sayt tarkibini ko'chirib olamiz. Yangi katalogga yo'l quyidagicha ko'rinadi:

Yangi katalogni IIS bilan bog'lash uchun IIS menejerini oching, daraxt ko'rinishini kengaytiring, Standart veb-saytni o'ng tugmasini bosing va kontekst menyusidan Virtual katalog qo'shish-ni tanlang. Bu quyidagi rasmda ko'rsatilgan Virtual katalog qo'shish dialog oynasini ochadi:

Taxallus maydoniga virtual kiriting. Yo'l uchun standart veb-sayt ildizi tanlangan - ya'ni. Taxallus maydoniga kiritilgan har qanday nom server nomidan keyin darhol URL manziliga qo'shiladi. "Jismoniy yo'l" maydoniga avval yaratilgan joylashtirish kataloglaridan biriga yo'lni kiriting. Virtual katalog yaratish uchun OK tugmasini bosning.

Uni sinab ko'rish uchun serverda brauzerni oching va uni `http://localhost/virtual` URL manziliga yo'naltiring. Avvalgidek, biz yaratgan oddiy veb-sayt ochiladi, lekin bu safar kontent yangi katalogdan olinadi va belgilangan maxsus URL orqali kirish mumkin.

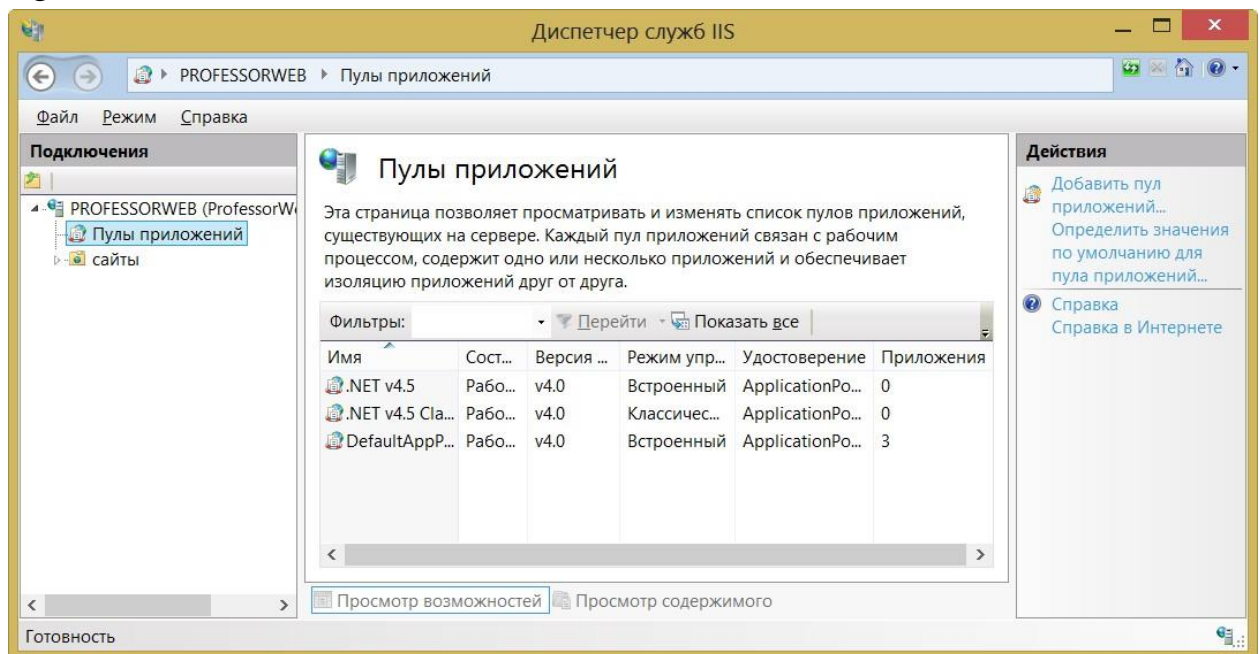
Ilova hovuzlaridan foydalanish

Ilova hovuzlari konfiguratsiya va boshqarish qulayligi uchun o'xshash yoki tegishli ilovalarni birgalikda guruhlash imkonini beradi. Bu bir hovuzdagi muammolar boshqa hovuzlardagi ilovalarga ta'sir qilmasligi uchun ilovalar hovuzlariga kiritilgan ilovalarni ajratib turadi.

Hovuzlarga ilovalarni tayinlash uchun qat'iy va tezkor qoidalar yo'q. Ilovalar ishlash profilidagi o'xshashlik, bo'linish yoki ma'lum bir muhitda oqlangan har qanday boshqa printsip asosida guruhlanishi mumkin. Ko'rib turganingizdek, eng foydali vositalardan biri bu .NET Frameworkning turli versiyalaridan foydalanadigan turli xil ilovalar hovuzlariga ega bo'lish qobiliyatidir. Ushbu bo'limda biz ilovalar hovuzlariga ilovalarni qanday yaratish, sozlash va belgilashni ko'rib chiqamiz.

IIS 8 avtomatik ravishda yangi dastur yaratishda standart hovuzni o'z ichiga olgan ilovalar hovuzlari to'plamini yaratadi. Daraxt ko'rinishida server elementini kengaytirib, "Ilova hovuzlari" ni bosish orqali IIS menejeri yordamida ilovalar hovuzlarini ko'rishingiz va boshqarishingiz mumkin. Bu serverda belgilangan

hovuzlarni ko'rsatadi. Bizning kompyuterimizda aniqlangan hovuzlar quyidagi rasmda ko'rsatilgan:

Ilova hovuzlari ekranning o'rtasida joylashgan jadvalda keltirilgan. Ushbu jadvaldagi ustunlar quyidagi jadvalda tasvirlangan hovuzlarning eng muhim xususiyatlarini o'z ichiga oladi. Ilova o'rnatilganda, u standart dastur puliga tayinlanadi. Ilovani oldingi misollarda o'rnatayotganda standart dastur hovuz sozlamalari .NET 4 dan foydalanish uchun o'zgartirildi.

IIS menejerining asosiy oynasida ko'rsatilgan ilovalar hovuzlarining xususiyatlari

Ustun tavsifi

Ism

Ilova pulining nomini belgilaydi. Hovuz yaratilgandan so'ng uning nomini o'zgartirib bo'lmaydi.

Holat

Ushbu ustun dastur pulining ishlayotganligini ko'rsatadi - ya'ni. hovuzga tayinlangan ilovalar uchun so'rovlarga javob ishlab chiqariladimi. Bu "Ilova pulini ishga tushirish va to'xtatish" bo'limida batafsil tavsiflangan.

NET Framework versiyasi

Boshqariladigan kodni ishga tushirish uchun foydalaniladigan .NET Framework versiyasi - Joylashtirish misollarida ushbu standart dastur hovuz sozlamalari o'zgartirildi. Platforma versiyalarini belgilash bo'yicha qo'shimcha ma'lumot olish uchun "Paralel bajarishdan foydalanish" bo'limiga qarang.

Boshqariladigan quvur liniyasi rejimi

IIS 8 so'rovlarni qayta ishlash uchun ikkita quvur liniyasi rejimini qo'llab-quvvatlaydi - Integratsiyalashgan va Klassik. Quvurni kengaytirish keyingi maqolada batafsilroq muhokama qilinadi.

Identifikatsiya

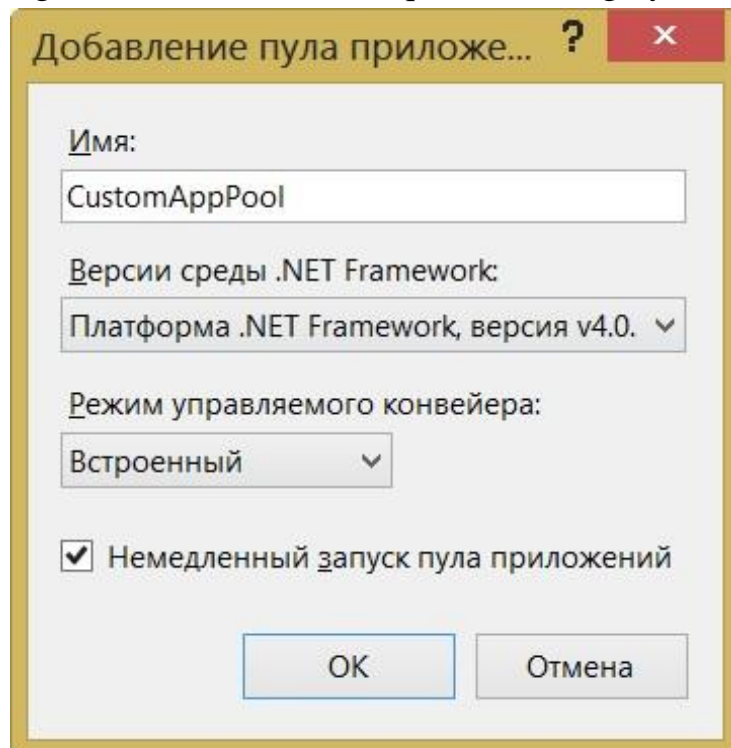
Windows hisob qaydnomasi hovuz ilovalarini ishga tushirish uchun ishlatiladi

Ilovalar

Hovuzga tayinlangan ilovalar soni; yuqoridagi rasmda DefaultAppPool uchta ilovani o'z ichiga olganligini ko'rishingiz mumkin

Yangi ilovalar pulini yaratish

IIS menejeri ekranining o'ng tomonidagi "Ilova hovuzini qo'shish" amalini bosish orqali maxsus ilovalar pulini yaratishingiz mumkin. Quyidagi rasmda ko'rsatilganidek, Ilova hovuzini qo'shish dialog oynasi paydo bo'ladi:

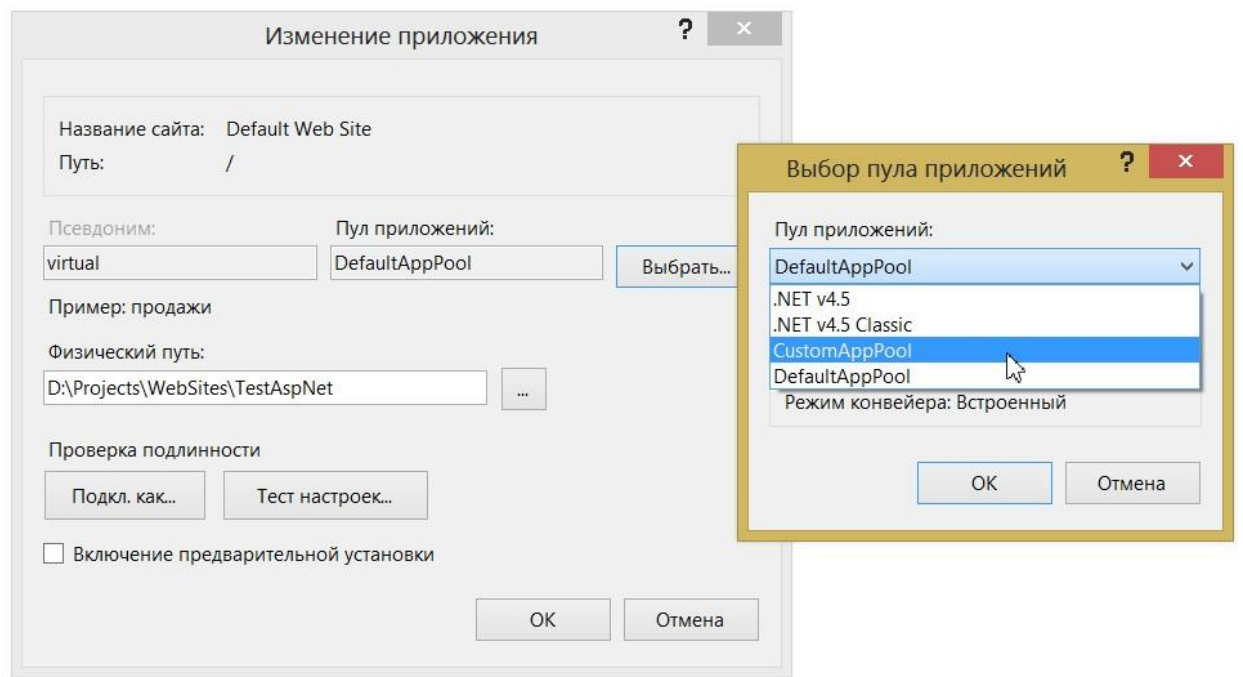
Yangi hovuz nomini kiriting (misolda CustomAppPool ishlatiladi), hovuzga tayinlangan ilovalarni ishga tushirish uchun foydalaniladigan .NET Framework versiyasini va kerakli boshqariladigan quvur liniyasi rejimini tanlang (Klassik rejim eski uchun). ilovalar; agar ishonchingiz komil bo'lmasa, Integratsiyalashgan rejimni tanlang).

OK tugmasini bosib va yangi hovuz yaratiladi va IIS menejeri ro'yxatiga qo'shiladi. Kengaytirilgan sozlamalar ... harakatini bosish hovuz bilan bog'liq tafsilotlarni sozlaydi.

Ilovani ilovalar hovuziga tayinlash

Ilovani ilovalar hovuziga belgilash uchun IIS menejeri oynasida dasturni tanlang va ekranning o'ng tomonidagi Asosiy sozlamalar harakatini bosib. Ilovani tahrirlash dialog oynasi ochiladi. Tanlash tugmachasini bosib va quyidagi rasmda ko'rsatilganidek, ochiladigan ro'yxatdan ilovalar pulini tanlang. Biz oldingi bo'limda yaratilgan maxsus dastur pulini tanladik:

OK tugmasini bosning. IIS menejeridagi Application Pools-ni bosning - Ilovalar ustunidagi CustomAppPool ilovalari soni 1 ta bo'ladi va DefaultAppPool'dagi ilovalar soni bittaga kamayadi.

Ilovalar hovuzini ishga tushirish va to'xtatish

IIS menejeri oynasining o'ng tomonidagi dastur pulini bosgandan so'ng, Ilovalar hovuzining vazifalari ostida siz uchta amalni ko'rasiz. Boshlash va to'xtatish harakatlari hovuzga tayinlangan ilovalarga yuborilgan so'rovlarga xizmat ko'rsatilishini aniqlaydi. Agar hovuz to'xtatilsa, mijozlar xato xabari oladi. Qayta ishlash amali dastur pulini qayta o'rnatadi. Bu bosqichma-bosqich va diagnostika qilish qiyin bo'lgan muammolarni bartaraf etish uchun foydalidir.

Parallel bajarishdan foydalanish

Ilova hovuzlari bitta serverda ASP.NET ning turli versiyalarini talab qiladigan ilovalarni ishga tushirish imkonini beradi. Siz eski ilovalardan foydalanasizmi yoki ilovalaringizni asta-sekin ASP.NET 4 ga yangilayapsizmi, har bir ilova kerakli funktsionallik bilan ishlashini ta'minlash uchun turli ilovalar hovuzlarini yaratishingiz mumkin.

Saytni joylashtirish misollari so'rovlarni ko'rib chiqish uchun foydalaniladigan .NET Framework versiyasini ko'rsatdi - faqat shunday holatlar uchun. Agar siz hovuz uchun platforma versiyasini o'rnatish misollaridan biriga tayinlanganiga o'zgartirsangiz, chiqish hovuz tomonidan qaysi platformadan foydalanilayotganini ko'rsatish uchun o'zgaradi.

Agar siz Visual Studio loyihasi yordamida yaratilgan sayt uchun ishlatiladigan .NET versiyasini o'zgartirmoqchi bo'lsangiz, ushbu versiyadan foydalanish va qayta joylashtirish uchun loyiha sozlamalarini o'zgartirishingiz kerak bo'ladi. Aks holda, saytga so'rov yuborishda xato xabari ko'rsatiladi.

Adabiyotlar:

1. https://professorweb.ru/my/ASP_NET/sites/level3/3_3.php
2. https://studme.org/205594/informatika/case_tehnologii